

WVS-groep

Concept HERZIENE BEGROTING 2017

Meerjarenraming 2018-2020

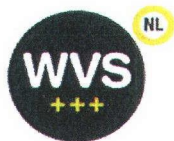
Inhoudsopgave

pagina

1. Voorwoord algemeen directeur	3
2. Financiële begroting en meerjarenraming	6
2.1. Uitgangspunten begroting 2016 en meerjarenraming	6
2.2. Overzicht van baten en lasten 2014 - 2019	9
2.3. Financiële positie	10
2.4. Risicoparagraaf	11
3. Overige begrotingsinformatie	13
3.1. Weerstandsvermogen	13

Bijlagen:

1. Resultaten 2015 - 2020 conform BBV	14
2. Balans per ultimo 2015 - 2017	15
3. Overzicht lang- en kortlopende leningen	16
4. Overzicht reserves en voorzieningen	17
5. Overzicht van investeringen in vaste activa	18
6. Gemeentelijke bijdrage 2017	19

Hoofdstuk 1. Voorwoord algemeen directeur WVS-groep

Sinds het uitbrengen van de begroting 2017 hebben zich 2 forse financiële tegenvallers voorgedaan welke grote invloed hebben op de begroting 2017 en verder.

1. In de meicirculaire van 2016 kwam naar voren dat de uitstroom SW landelijk, erg achterblijft bij de ramingen. De marcobudgetten zijn ontoereikend voor de huidige sw-populatie. Het rijk heeft ervoor gekozen om dit financieel probleem niet op te lossen met extra macrobudget, maar dit probleem bij de gemeenten en sw-bedrijven neer te leggen door de bijdrage per SW-er te verlagen.

2. Vanaf 2017 geldt er een tegemoetkoming voor bedrijven met personeel met lage lonen (Lage Inkomens Voordeel/LIV). Bij het maken van de begroting hebben we rekening gehouden met het feit dat WVS-groep een groot gedeelte van haar personeel in de lage lonen (tot max 120% WML) heeft geplaatst. Het berekende voordeel kwam geheel ten gunste van de gemeente begroting doordat WVS-groep deze in mindering bracht op de gemeentelijke bijdrage. Door een zeer recente wetwijziging heeft een herberekening plaatsgevonden van de grondslagen van het LIV. De CAO SW is gebaseerd op 36 uur en daardoor moet een herberekening van het uurloon plaatsvinden naar 40 uur. Dit betekent dat ondanks onze grote groep WML-ers alle SW-bedrijven maar zeer beperkt gebruik kunnen van dit voordeel.

Er zijn door onze brancheorganisatie gesprekken met het ministerie gevoerd om tot een oplossing te komen voor beide problemen. Helaas zonder resultaat. Hierdoor zijn we genooddaakt om een extra gemeentelijke bijdrage te vragen.

Tevens is er inmiddels in het kader van de bestuursopdracht 'Herstructurering WVS en ketensamenwerking Participatiewet' een eerste opzet van een ketenbegroting gemaakt. In de ketenbegroting wordt uitgegaan van andere (lagere) aantallen beschutwerk-plaatsingen dan waarbij met het opstellen van de begroting rekening is gehouden. Deze lagere aannames zijn in deze herziene begroting verwerkt.

In 2016 gaat verder vorm gegeven worden aan de uitvoering van de Participatiewet en wordt de ombouw van WVS-groep naar leerwerkbedrijf verder vorm gegeven. De voorbereidingen voor een ketenbegroting worden getroffen waardoor op dit moment nog een separate begroting wordt aangeleverd vanuit WVS-groep. De krimp op de budgetten dwingen Werkpleinen en het leerwerkbedrijf tot intensieve samenwerking om binnen de budgetten, tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten, zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar arbeid te ontwikkelen. Het vraagt van alle partijen slagkracht, ondernemingskracht en vertrouwen in elkaar om het nieuwe participatieproces zo optimaal als mogelijk te ontwikkelen. Het gaat hierbij om werkgevers optimaal te kunnen faciliteren.

Binnen de Participatiedoelgroep, hierna participanten noemend, zijn grofweg 3 categorieën te verdelen:

- A. Direct bemiddelbaar
- B. Bemiddelbaar met ondersteuning
- C. Beschut Werk en Dagbesteding

Werkpleinen voeren de regie en WVS-groep krijgt de rol van uitvoeringsorganisatie voor de mensen in categorie B en Beschut Werk. In de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 t/m 2020 wordt er dan ook van uitgegaan dat er plaatsingen zullen zijn met loonkostensubsidie naast werken met behoud van uitkering en jaarlijks een 200-tal trajecten ten behoeve van arbeidsontwikkeling.

Door historische keuzes zijn de loonkosten van de SW-doelgroep ruim € 30.000,- per SE terwijl het landelijke gemiddelde op het niveau van € 27.000,- ligt. Hierdoor is de totale SW-loonsom binnen WVS ca. € 7,3 miljoen te hoog. Ondanks het gegeven dat WVS-groep landelijk laag in de bedrijfskosten en loonkosten reguliere krachten scoort, zorgen de hoge gemiddelde loonkosten SW voor rode cijfers en zijn nauwelijks beïnvloedbaar. In 2009 is de toekenning van uitloopschalen al afgeschaft voor nieuwe instroom. In 2013 is met de vakbonden en de OR afgesproken dat er geen uitloopschalen meer worden toegekend en dat reeds toegekende uitloopschalen worden bevroren.

Het zal echter nog ca 10 jaar duren voordat het SW-loonkostenniveau binnen WVS-groep op het landelijk gemiddelde uit komen. De begroting van WVS-groep zal daardoor de komende jaren op alleen de uitvoering van de SW een negatief resultaat laten zien. Door echter meer gebruik te maken van de infrastructuur van WVS, de kennis van de ontwikkeling van medewerkers en de plaatsingsmogelijkheden in de werkgeversnetwerken van WVS-groep, kunnen binnen de keten van uitkering naar werk de nodige besparingen gerealiseerd worden. De verdere uitwerking van de Bestuursopdracht gedurende 2016 moet meer helderheid geven over de definitieve inzet van WVS-groep als leerwerkbedrijf. Daarom moet deze begroting als Proformabegroting worden gezien. Zodra er meer helderheid is over de inzet van WVS-groep zal een aangepaste begroting worden uitgewerkt.

Naast de hoge loonkosten SW wordt het verlies van WVS-groep tevens veroorzaakt door de korting op de rijksbijdrage. Vanaf 2011 is deze korting doorgevoerd en is voor 2010 en 2011 geen prijscompensatie toegepast. Voor 2012, 2013 en 2014 is een gedeeltelijke prijscompensatie ontvangen. Totaal is WVS-groep gedurende deze periode gekort met ruim € 6 miljoen. De Wsw loonkosten maken 80 % van de totale kosten uit. De structurele bezuinigingen op de bedrijfsvoering en de gewijzigde marktbenadering door WVS-groep hebben de afgelopen jaren een verbetering laten zien van het operationeel resultaat.

Vanaf 2014 zijn de resultaten van ingezette acties zichtbaar: (in € x 1.000)

	2011	2012	2013	2014	2015
Operationeel resultaat	8.046	7.493	6.841	7.869	8.781
Extra gemeentelijke bijdrage				3.702	2.802
Subsidieresultaat	-10.540	-9.104	-9.440	-9.734	-11.054
Totaal resultaat	-2.494	-1.611	-2.599	1.837	529

Dankzij de commerciële inzet van WVS-groep zijn de orderportefeuilles voor de meeste activiteiten goed gevuld. Dit betekent overigens niet dat de opbrengsten overal hoog te noemen zijn. De verdienmarges zijn, zeker op het uitvoeren van eenvoudige productiewerkzaamheden, gering. Niettemin slaagt WVS-groep er wel in haar medewerkers zinvolle werkzaamheden aan te bieden. Vooral het 'werken op locatie' en de groepsdetacheringen ontwikkelen zich positief hetgeen aansluit op het beleid om zoveel mogelijk mensen van 'beschut binnen' door te leiden naar 'beschut buiten'.

De individuele detacheringen en Begeleid Werken staan op dit moment nog steeds onder druk, doordat er geen instroom meer is in de SW en er nog geen invulling vanuit de WWB voorhanden is. Desalniettemin heeft WVS-groep, door een effectieve werkgeversbenadering en een strakkere sturing op de arbeidsontwikkeling, ook hier enkele mooie successen geboekt. Tot slot is WVS-groep volop aan de slag met de ketensamenwerking met het bedrijfsleven en partijen als Mee West-Brabant, SDW, GGZ, Praktijkschool, de Kameleon, Bibliotheken en WAVA/!GO en Atea-groep in het kader van de toekomstige ontwikkelingen.

De financiële consequenties van dit beleid treft u aan in deze begroting en meerjarenraming, waarbij moet worden opgemerkt dat er veel onzekerheden in de begroting zijn opgenomen, welke worden beschreven in de risicoparagraaf. Des te verder er in de toekomst wordt gekeken, des te groter de impact van de veronderstellingen. Uitgangspunt voor de begroting is dat het exploitatieverlies zoveel als mogelijk wordt beperkt.

Factoren die een bepalende rol spelen bij het al dan niet realiseren van de begroting van 2017 zijn:

1. Subsidies
2. Kostenbeheersing
3. Algemene economische situatie in Nederland en West Brabant in het bijzonder
4. Opbrengsten, toegevoegde waarde
5. Invulling van de regie- en opdrachtgeversrol door de deelnemende gemeenten
6. De rol van WVS-groep mbt de participatiewet ism de werkpleinen en RPA
7. Uitstroom SW en leidinggevend sw-kader

Ad 1. Subsidies.

De **herziene** begroting 2017 is gebaseerd op het voorlopig toegekende wsw-participatiebudget voor **2017 van € 24.603,- (was € 25.411,-) met 1,5% LPO zijnde € 24.973 (was € 25.570)** per se en de prognose van de afbouw aantallen wsw 2017 conform de ramingen van het rijk.

Voor de vaste gemeentelijke bijdrage wordt uitgegaan van het bestaande niveau 2016 van € 427,- per medewerker. Daarnaast zal een aanvullende gemeentelijk bijdrage noodzakelijk zijn ter dekking van de exploitatie.

Ad 2. Kostenbeheersing.

WVS-groep is al geruime tijd bezig met een kostenbeheersings-programma. Ook voor 2017 staan een aantal kostenreductieprogramma's op stapel. Uit het vergelijkende branche onderzoek van Cedris blijkt dat WVS-groep erg goed scoort in kostenbeheersing. Het beleid van WVS-groep blijft zeer uitdrukkelijk gericht op verdere kostenbeheersing.

ad 3. Algemene economische situatie.

Deze heeft sterke invloed op de resultaten. Door de huidige economische situatie neemt flexibilisering van werk verder toe. De economische situatie heeft ook invloed op de absorptiebereidheid van bedrijven, gemeenten, en non-profitinstellingen om mensen te plaatsen voor begeleid werken en individuele detacheringen. De veranderende wetgeving en onzekerheden die dit met zich meebrengt dragen hier niet in positieve zin aan bij. WVS-groep ziet echter veel mogelijkheden voor mensen uit de Participatiewet binnen het organiseren van flexibel werk.

ad 4. Opbrengsten, toegevoegde waarde.

De stand van zaken in de economie heeft grote invloed op dit onderwerp. In tijden van hoogconjunctuur wordt er meer werk uitbesteed aan WVS-groep. In tijden van laagconjunctuur is het precies andersom. Contracten bij groen-, schoonmaak- en postactiviteiten hebben daarnaast meestal lange doorlooptijden met weinig mogelijkheden voor tussentijdse verhogingen. Ook is er een risico dat contracten niet worden verlengd, eventueel worden opgebroken of zijn er faillissementen van de opdrachtgever. Op dit moment is de ontwikkeling binnen de industriële activiteiten echter positief door een meer commerciële aanpak van werkgevers/potentiële klanten met als hoofd doel werken op locatie.

ad 5. Invulling van de regie- en opdrachtgeversrol door gemeenten.

Een goede samenwerking met de gemeenten is van grote invloed op de resultaten van WVS-groep. Het verkrijgen van een positie van voorkeursleverancier bij alle deelnemende gemeenten en het kunnen maken van afspraken met betrekking tot de zg. contract compliance, zullen het resultaat van WVS-groep duidelijk in positieve zin kunnen beïnvloeden. Ditzelfde geldt ook voor mogelijkheden zoals inbesteding, directe gunning en het gebruik maken van social return on investment (SROI). Binnen deze werkzaamheden kunnen ook veel mensen uit de Participatiedoelgroep aan gestructureerd werk worden geholpen.

ad 6. De rol van WVS-groep binnen de participatiewet ism de werkpleinen en RPA

De uitvoering van de participatiewet vraagt om intensieve samenwerking met de werkpleinen en het werkgeversveld. Op arbeidsmarktregioniveau zijn afspraken gemaakt om in Multi Disciplinaire Teams in de subregio's samen te werken. Hierin werken gemeenten, WVS-groep en het UWV samen om werkgevers optimaal te kunnen bedienen. Naast het invullen van vacatures zal het organiseren van werk van groot belang zijn voor het plaatsen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Samenwerking in de keten moet leiden tot meer plaatsingen. Ondanks het gegeven dat WVS-groep nog beperkt wordt ingezet voor de ontwikkeling van de Participatiedoelgroep, kan de expertise, infrastructuur en het werkgeversnetwerk van WVS-groep worden ingezet om meer mensen te ontwikkelen naar de arbeidsmarkt. In de begroting zijn de effecten van een aantal trajecten en inzet van kennis en kunde van WVS-groep die naast een resultaatverbetering voor WVS-groep, vooral een besparing oplevert voor de werkpleinen, niet meegenomen.

ad 7 uitstroom Sw personeel en leidinggevend SW kader

In de begroting is opgenomen dat leidinggevend kader in Sw-dienstverband wordt vervangen door reguliere krachten. Hierin is echter niet de volledige vervanging meegenomen die door uitstroom vanwege pensioenleeftijd in te schatten is.

Hoofdstuk 2. Financiële begroting en meerjarenraming

2.1. Uitgangspunten herziene begroting 2017

Bij het opstellen van de begroting zijn - naast de werkelijke resultaten over 2015 en de interne werkbudgetten voor 2016 - de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Toegevoegde waarde

Voor de berekening van de toegevoegde waarde (TW) zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de TW voor WVS-groep uit verschillende zaken zijn opgebouwd. De TW per fte sw wordt constant verondersteld. Hiernaast is rekening gehouden met de TW voor de nieuwe Beschut Werk-medewerkers. Hier is een TW van 30% WML verondersteld. Voor nieuwe medewerkers met structurele loonkostensubsidie wordt een TW nivo van de huidige SW-populatie verwacht. Hierbij gaan we uit van een loonwaarde van gemiddeld 50%.
  - Daarnaast zullen er leerwerktrajecten voor het werkplein Hart van West-Brabant en ISD Brabantse Wal uitgevoerd worden. Gezien de korte periode en de focus op leren ipv werken, wordt toegevoegde waarde per fte lager ingeschat dan bij de SW-populatie.
  - per type contract (SW, Beschut Werk, participatie, leerwerktraject) wordt een ander inzetbaarheid over de verschillende werksoorten zoals groen, postbezorging en industriële activiteiten verwacht.
- Deze hebben allen een eigen TW per fte.
- in de begroting is rekening gehouden met een gelijkblijvende omzet van deelnemende gemeenten m.u.v. de werknemersdienstverleningsactiviteiten ten opzichte van budget 2016

Rijksbijdrage

Er is voor 2017 rekening gehouden met een gemiddelde rijksbijdrage van **€ 24.972 (was €25.411)** per arbeidsjaar (SE).

Dit het landelijk voorlopig toegekende bedrag per se met een LPO (prijscompensatie) van 1,5%.

Door het rijk is aangegeven dat er een daling van de rijksbijdrage per SE doorgezet zal gaan worden. Tevens is aangegeven dat de LPO (loonprijscompensatie) vanaf 2016 ook over het SW-budget gegeven gaat worden.

Mbt het aantal Se's is uitgegaan van de ramingen **vanuit het rijk. De correctie in het aantal Se's is via de meicirulaire 2016 ontvangen, en verwerkt in de meerjarenraming. Hierdoor kan aansluiting nu wel gemaakt worden. Bij het aanbidding van de originele begroting was dit nog niet bekend.**

	werkelijk 2015	budget 2016	begroot 2017	begroot 2018	begroot 2019	begroot 2020
aantal SE's	2.329	2.253	2.161	2.058	1.959	1.864
rijksbijdr.per SE (€)	26.241	25.411	24.972	24.170	23.841	23.435
rijksbijdr. in € x 1.000	61.121	57.240	53.960	49.735	46.727	43.696

Bijdrage deelnemende gemeenten

In de begroting 2017 en meerjarenraming is uitgegaan van een vaste gemeentelijke bijdrage van € 427.

Basis is het aantal geplaatste SW medewerkers op 1 januari van het voorafgaande jaar aan het rapportagejaar.

In bijlage 6 zijn deze per gemeente opgenomen.

	werkelijk 2015	budget 2016	begroot 2017	begroot 2018	begroot 2019	begroot 2020
aantal SW	2.802	2.771	2.611	2.486	2.368	2.253
gem. bijdrage in €	427	427	427	427	427	427
gem.bijdr. (€ x 1.000)	1.196	1.183	1.115	1.062	1.011	962

Overige subsidies overheid

In de begroting is opgenomen dat er vanaf 2016 Beschut Werk ingezet zal gaan worden en dat deze zal worden uitgevoerd door WVS-groep conform gemaakte afspraken.

Voor deze doelgroep is uitgegaan van 70% loonkostensubsidie, gemiddeld 28 uur per persoon en 8.500 begeleidingsvergoeding per traject.

Voor 2016 zijn er inmiddels afspraken over de afname van leerwerktrajecten door het werkplein Hart van West Brabant en de ISD Brabantse Wal. In de begroting en meerjarenraming is uitgegaan van **de aangereikte cijfers vanuit de concept ketenbegroting. De tariefstelling van de trajecten is** 2.500 euro per traject obv prijspeil 2016 en een indexering van 1,5 %.

Voor veel personen uit de doelgroep met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt is alleen een korte training niet afdoende om weer in het werkritme te komen. Tevens kan een periode van zes maanden te kort zijn om de personen te beoordelen. Veel werkgevers zijn meestal wat huiverig om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen 3 maanden een contract aan te bieden. Om de mogelijkheid te creëren de mensen uit deze groep, toch aan het werk te kunnen houden, kan WVS-groep een detacheringsconstructie aanbieden. Hierdoor heeft de werkgever meer tijd om het vertrouwen in de werknemer te ontwikkelen. In de begroting is een bedrag voor de begeleiding opgenomen ad 4.500 euro omdat hier geen inkomensvermogen voor WVS-groep tegen over staat.

Voor een bepaalde doelgroep is plaatsing binnen een jaar of op langere termijn lastig. WVS-groep kan voor deze doelgroep (tijdelijk) werk bieden. Voor deze groep is een begeleidingsvergoeding van 2.500 euro opgenomen.

Hierdoor kan een "lange"bijstandssituatie doorbroken worden, wat voor de WWB'er en het werkplein veel voordelen heeft. WVS-groep kan voor deze doelgroep het hoogst haalbare ontwikkelen, van mogelijkheden binnen de muren tot uitstroom naar reguliere werkgever.

	budget 2016	begroot 2017	raming 2018	raming 2019	raming 2020
Leerwerktrajecten					
totaal aantal trajecten	200	227	250	269	291
Beschut Werken aantal	50,0	50,0	99,0	146,0	190,0
Beschut Werken Fte	35,0	35,0	69,0	102,0	133,0
Participanten aantal	0	71	143	143	143
Participanten fte	0	50	100	100	100

Overige bedrijfsopbrengsten

Dit betreft de doorberekening van de kosten van dienstverlening van WVS-groep aan de verbonden partijen, zoals Flexkompaan, WVS Schoonmaak VOF en Propeople Holding BV, alsmede derdenpartijen als Stichting Samen Werken en Stichtingen Werkwijs Roosendaal Zuid en West. In de begroting is verondersteld dat de dienstverlening op hetzelfde niveau gehandhaafd blijft.

Personeelskosten SW

Voor de berekening van de indexering van de lonen SW is rekening gehouden de huidige loonafspraken De LPO op het Participatie budget SW wordt verondersteld op 1,5 % per jaar. De loonsverhoging voor SW is hieraan gekoppeld. Derhalve is ook een loonkostenstijging van 1,5% meegenomen.

Door uitstroom van in verhouding duurdere werknemers wordt daarnaast een algemene daling van de loonkosten per SW-fte verondersteld, die de loonkosten in positieve wijze beïnvloed.

Vanaf 2017 wordt er een tegemoetkoming loondomein vanuit het rijk geïntroduceerd, die een gunstig effect heeft op de loonkosten SW. Deze regeling betreft het 'Lage-inkomensvoordeel, ook wel LIV genaamd.

Binnen de doelgroep SW is een grote groep die binnen uitgangspunten (max 110-120% WML) van de regeling valt. Hierdoor kan WVS-groep het negatieve subsidieresultaat beperken.

Helaas is door recente aanpassing van de LIV regeling de positieve correctie lager dan verwacht. Oorzaak zit hem in de cao uitgangspunten. De cao is gebaseerd op 36 uur. Hierdoor verdient ons personeel volgens de regeling per uur teveel en wordt de Sw-sector grotendeels uitgesloten van de LIV subsidie. Dit is niet door WVS-groep te verhelpen. Er loopt een landelijke lobby vanuit de brancheorganisatie.

Overige personeelskosten SW

De overige personeelskosten zijn gebaseerd op de kosten voor 2016. Tevens is hier rekening gehouden met de uitstroom van SW-medewerkers.

Door de nieuwe Wet Werk en Zekerheid zal met ingang van 1 juli 2015 het ontslagrecht gaan veranderen. Onderdeel van deze verandering is het invoeren van een zogenaamde "transitievergoeding".

Bij ontslag, op initiatief van WVS-groep, van een medewerker die minimaal 2 jaar indienst is, worden we verplicht een transitiegoeding te betalen. Dit geldt niet alleen voor een tijdelijk contract, maar ook bij beëindiging wegens ziekte, ondergrens en (disciplinair) ontslag. Voor 2016 en volgende jaren is dit ingeschat op € 500.000,- per jaar. Natuurlijk wordt er gestuurd op risicominimalisatie, echter bij vaste contracten is dit nauwelijks mogelijk.

Loonkostensubsidie BW

Het aantal BW-plaatsingen wordt constant verondersteld.

Salariskosten regulier personeel

In verband met de uitstroom van SW-medewerkers, wordt verondersteld dat uitstromend leidinggevende SW-medewerkers worden vervangen door Flexkompaan personeel. Het Flexkompaan personeel zal daardoor voor de begroting iets toenemen t.o.v. 2015. Verder wordt uitstromend leidinggevend kader ambtelijk en flexkompaan vervangen door nieuwe Flexkompaan krachten.

Naast een daling van de personeelsomvang SW legt WVS-groep zich efficiencykorting op van 4 fte per jaar, maar heeft zichzelf wel ten doel heeft gesteld om omvang regulier krachten aan te passen aan de borging van de begeleidingsbehoefte.

In de loop van 2016 zijn er op verzoek van een gemeentelijke klant 2 extra voormannen t.b.v. Cleanteams aangenomen voor de begeleiding van bijstandsgerechtigden. Hierdoor is de formatie flexkompaan tov de vorige begroting licht gestegen.

	werkelijk 2015	budget 2016	begroot 2017	raming 2018	raming 2019	raming 2020
fte ambt pers.	82,5	79,8	78,8	76,0	70,3	69,3
gem.loonsom (€)	71.397	69.944	70.993	72.058	73.138	74.236
tot. Sal.kst.(€x1.000)	5.891	5.578	5.591	5.474	5.138	5.141
fte Flexkompaan	86,3	96,5	98,4	101,7	111,4	110,4
gem.loonsom (€)	-51.564	-50.855	-51.618	-52.392	-53.178	-53.976
tot. Sal.kst.(€x1.000)	-4.451	-4.905	-5.079	-5.328	-5.924	-5.959
totaal fte regulier	168,8	176,2	177,2	177,7	181,7	179,7

Voor de berekening van de salarissen regulier personeel is rekening gehouden met de verhoging van 1,5% van de kosten. Dit is voor CAO-stijgingen, periodieken en wijzigingen in werkgeverslasten.

Loonkosten Beschut Werk:

In de begroting zijn de loonkosten op basis van WML opgenomen, met een indexatie van 1,5%.

Loonkosten Participanten (LKS):

In de begroting zijn de loonkosten op basis van WML opgenomen, met een indexatie van 1,5%.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten in 2017 zijn gebaseerd op een behoudend investeringsbeleid. Alleen de hoogst noodzakelijke (vervangings)investeringen zijn opgenomen.

Overige bedrijfskosten

Deze zijn min of meer constant verondersteld.

Uitzondering hierop zijn de onderhoudskosten. De komende jaren zal er uitstroom zijn van technisch onderhoudspersoneel. In de begroting is uitgegaan van uitbesteding van deze taken in plaats van werving nieuwe personeel.

2.2. Overzicht van baten en lasten 2015 - 2020.

Voor de jaren 2018 tot en met 2020 blijven de aantallen leerwerktrajecten en medewerkers met loonkostensubsidie (zolang daarover nog geen andere besluiten genomen zijn) constant. Wanneer de werkpleinen meer gebruik zullen maken van de trajecten met loonkostensubsidie, is dit gunstig voor de plaatsings- en doorstroombmogelijkheden van de doelgroep en tevens gunstig voor de exploitatie van WVS-groep.

2.2. Overzicht van baten en lasten 2015 - 2020.

Het overzicht baten en lasten voor de jaren 2015 - 2020 laat met name het exploitatieresultaat voor gemeentelijke bijdrage zien. Ook wordt het totaal exploitatieresultaat gesplitst in het subsidie-resultaat (rijksbijdrage minus alle personeelskosten SW personeel) en het operationele resultaat. Dit overzicht is niet conform de eisen zoals gesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording. In bijlage 1. is een overzicht opgenomen van baten en lasten wat hier wel aan voldoet.

bedragen x € 1.000

	werkelijk 2015	budget 2016	begroot 2017	raming 2018	raming 2019	raming 2020
Netto omzet derden	23.282	23.203	23.477	23.986	23.454	22.920
Netto omzet deelnemende gemeente	8.725	8.725	8.725	8.725	8.725	8.725
Grond- en hulpstof uitbesteed werk	-10.211	-9.839	-9.882	-10.038	-9.875	-9.711
Toegevoegde waarde	21.796	22.089	22.320	22.673	22.304	21.934
Rijksbijdrage	61.121	57.240	53.960	49.735	46.727	43.696
Loonkostensubsidie		593	1.156	2.329	2.920	3.494
Overige subs overheid	643	1.166	1.115	1.825	2.322	2.828
Totaal bijdr overheden	61.764	58.999	56.231	53.889	51.969	50.018
Ov bedrijfsopbr.	2.314	2.214	2.120	2.020	1.970	1.920
Totaal baten	85.874	83.302	80.671	78.582	76.243	73.872
Loonkosten SW	-70.117	-67.297	-63.952	-61.275	-58.723	-56.212
Overige pers.kn SW	-1.875	-1.978	-1.888	-1.700	-1.501	-1.301
Verstrekke subsidies	-179	-162	-150	-150	-150	-150
Totaal pers.kn. SW	-72.171	-69.437	-65.990	-63.125	-60.374	-57.663
Kosten regulier pers.	-11.077	-11.047	-11.078	-11.209	-11.470	-11.508
Kosten Beschut Werk	0	-801	-817	-1.711	-2.544	-3.374
Kosten participanten		0	-1.167	-2.370	-2.405	-2.441
Afschrijvingskosten	-1.558	-1.735	-1.735	-1.735	-1.735	-1.735
Overige bedr. kosten	-4.240	-4.541	-4.434	-4.435	-4.436	-4.435
Financieringskosten	-297	-287	-237	-237	-237	-237
Sub-totaal ov bedr kn	-17.172	-18.411	-19.468	-21.697	-22.827	-23.730
Sub-totaal bedrijfskn	-89.343	-87.848	-85.458	-84.822	-83.201	-81.393
Resultaat voor gemeentelijke bijdr. en dividend	-3.469	-4.546	-4.786	-6.239	-6.957	-7.520
Gem. bijdrage - vast	1.196	1.183	1.114	1.088	1.054	1.024
Gem. bijdrage - aanvullend	2.802	3.363	3.672	5.151	5.903	6.496
Totaal expl. result.	529	0	0	0	0	0
totaal gemeentelijke bijdrage	3.998	4.546	4.786	6.239	6.957	7.520
Subsidieresultaat	-11.051	-12.198	-12.031	-13.391	-13.648	-13.968
extra gemeentelijke bijdrage	2.802	3.363	3.672	5.151	5.903	6.496
Oper. resultaat	7.720	8.835	8.359	8.240	7.745	7.472

2.3. Financiële positie

Vanaf 2014 is een aanvullende bijdrage van de gemeenten noodzakelijk om een negatief eigen vermogen te voorkomen. In bijlage 6 is een overzicht opgenomen van de aanvullende gemeentelijke bijdragen voor 2017.

In bijlage 2. is de balans per ultimo opgenomen voor de jaren 2015 - 2017. In paragraaf 3.1. Weerstandsvermogen is een overzicht gegeven van 'jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen'. Deze verplichtingen hebben een nadelige invloed op de financiële positie van de WVS-groep.

Door het negatieve resultaat in de totale planperiode zal de financieringsbehoefte toenemen. Dit wordt gecompenseerd door stortingen van aanvullende gemeentelijke bijdrages.

Ultimo 2015 bedroegen de langlopende leningen, inclusief de aflossingsverplichting over 2014 € 4.622.000. Jaarlijks wordt hierop € 612.000 afgelost. Om aan haar financieringsbehoefte te kunnen voldoen sluit WVS-groep rekening-courantkredieten en kasgeldleningen af. Begroot wordt dat hiervoor € 5.500.000 nodig is in 2016. De behoefte aan korte termijn krediet neemt toe vanwege de jaarlijks aflossingen op de leningen. Het rentepercentage voor de langlopende leningen bedraagt voor 2016 5,85 %. Voor rekeningcourant krediet wordt dit percentage begroot op 0,7 % en voor kasgeldleningen zelfs op 0,35 %. Met deze financieringswijze voldoet WVS-groep zowel aan de kasgeldlimiet als aan de norm voor het renterisico. In bijlage 3 is een overzicht van de langlopende en de kortlopende leningen gegeven voor de jaren 2015 - 2017.

De voorzieningen die WVS-groep heeft gevormd hebben het karakter van een toekomstige financiële verplichting. Het betreft hier een voorziening in het kader terug te betalen rijksbijdrage vanwege onderschrijding van de taakstelling. Verwacht wordt dat deze voorziening in de loop van de tijd wordt afgewikkeld en dat er geen nieuwe voorzieningen bijkomen. In bijlage 4. is een overzicht gegeven van het verloop van de reserves en de voorzieningen voor de jaren 2015 - 2017.

Het voorstel mbt de resultaat bestemming van 2015 is reeds gedaan aan het Algemeen bestuur. De verwachting is dat het Algemeen bestuur zal overgaan tot het uitkeren van het positieve resultaat aan de gemeenten.

2.4. Risicoparagraaf

Als risico's worden beschouwd alle redelijke voorzienbare risico's die niet in de begroting zijn verwerkt en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de omvang van de exploitatie, het exploitatieresultaat en het eigen vermogen van WVS-groep.

Ondernemersrisico

WVS-groep opereert op de commerciële markt door producten en diensten aan derden te leveren. Hierdoor heeft WVS-groep te maken met het normale ondernemersrisico zoals het debiteuren- en voorraadriscio.

Door de turbulente economische omstandigheden is dit risico niet te onderschatten.

Er is een groei in groepsdetacheringen (werken op locatie) en industriële activiteiten. Individuele detacheringen en Begeleid Werken blijven achter op de doelstelling als gevolg van de krimp van het aantal SW medewerkers.

Het achterblijven van de TW van bijvoorbeeld 5 % levert direct een verlies op aan exploitatieresultaat van ruim € 1.100.000.

Dat dit risico erg reëel is, blijkt wel uit recente gebeurtenissen. Helaas hebben twee van onze WOL-kanten hun contract opgezegd met WVS. Eén klant vanwege de Brexit: De productie wordt teruggehaald naar Engeland.

De andere klant vanwege het Lean inrichten van de eigen organisatie waarbij een groep van 30 medewerkers niet mee konden in de werkzaamheden binnen de eigen organisatie. Deze groep medewerkers kunnen wel werkzaamheden verrichten in aangepaste omstandigheden zoals WVS deze heeft georganiseerd.

Opdrachten van deelnemende gemeenten

De deelnemende gemeenten zijn belangrijke opdrachtgevers voor WVS-groep. De gemeentelijke opdrachten vormen voor WVS-groep ook een belangrijke inkomstenbron. Meer gemeentelijke opdrachten leiden tot een verbetering van de exploitatie van WVS-groep.

Echter, gemeenten kampen ook met bezuinigingen. Het is belangrijk dat gemeenten een goede balans vinden en bewaren voor de opdrachtverlening aan WVS-groep.

Het is immers moeilijk uit te leggen dat de gemeente enerzijds bezuinigt op de opdrachten aan WVS-groep en dat dit anderzijds leidt tot het betalen van een hogere gemeentelijke bijdrage in het exploitatieverlies. Een daling van de gemeentelijke opdrachten met 5 % betekent een negatief verschil in resultaat van circa € 400.000,-.

Risico rijksbijdrage

In de begroting is uitgegaan van de afbouw sw zoals wvs-groep die voorziet en niet volgens de afbouw zoals deze in de nieuwe Participatiewet wordt verondersteld. Er is gebleken dat de afbouw landelijk langzamer verloopt dan de prognose welke in de macrobudgetten is opgenomen.

Hierdoor loopt WVS-groep het risico dat het landelijk budget onder druk komt te staan door meer vraag.

Het kan zo zijn dat de fictieve rijksbijdrage SW, **net als reeds in 2016 en voorlopige toekenning 2017 zich voordoet,** hierdoor naar beneden wordt bijgesteld.

Rente risico's

De totale activa bedragen ultimo 2015 € 23.061.000. Hiervan is ruim 98 % gefinancierd met vreemd vermogen. Een groot deel van dit vreemde vermogen is rentedragend. De aan het vreemde vermogen verbonden rentelasten leggen een claim op de exploitatiebegroting. Alle langlopende leningen hebben een vast rentepercentage over de gehele looptijd van de lening. Derhalve is het renterisico met betrekking tot de langlopende leningen nihil. Wijzigingen in de rentestand hebben derhalve geen gevolgen voor het exploitatieresultaat. Anders ligt dit voor de kortlopende leningen. De rente hierop is variabel en zullen de kosten hiervan fluctueren met wijzigingen in de rentestand. Momenteel is de rente op een laag niveau. Indien de rentevoet met bijvoorbeeld 1 % zou stijgen betekent dat voor 2015 een stijging van de rentelast met ca. € 110.000.

Aangezien de rente voor kortlopende leningen lager is dan die voor langlopende leningen wordt de financieringsbehoefte ingevuld met kortlopend krediet. Indien er signalen komen dat deze situatie in korte en lange rente gaat wijzigingen zal WVS-groep hier adequaat op inspelen.

Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Volgens het BBV dienen de verplichtingen die gerelateerd zijn aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten niet als verplichting in de balans te worden opgenomen. Bij de beoordeling van het weerstandvermogen van WVS-groep dienen ze wel te worden meegenomen. Deze verplichtingen worden in de begroting opgenomen op het moment dat ze tot betaling leiden.

Het betreffen de volgende verplichtingen:

- Vakantiegeldverplichtingen per ultimo. Deze bedragen per ultimo 2015 € 2.278.000.
- Verloftegoeden (waarde verloftegoeden ultimo 2015: € 3.145.000);

Uitstroom van SW-kader

De capaciteiten van de SW-instroom is sinds 1998 (invoering nieuwe Wet Sociale werkvoorziening) minder dan de gemiddelde SW-populatie van voor 1998. Dit betekent dat kaderfuncties die momenteel zijn ingevuld door SW-medewerkers in geval van vervanging door pensionering of anderszins, niet meer door SW-medewerkers kunnen worden ingevuld omdat bij de huidige instroom de benodigde capaciteiten hiervoor ontbreken. Dit betekent dat extra regulier personeel moet worden aangetrokken om deze opengevallen plaatsen in te nemen. Uiteraard wordt getracht eventuele vacatures op een andere wijze in te vullen door herverdeling van taken en het niet vervangen van uitstroom van indirecte functies, maar dit is niet altijd mogelijk.

SLA Schoonmaak

Sinds 2009 voert WVS-groep voor WVS-schoonmaak alle backoffice activiteiten uit tegen een vastgestelde vergoeding. De afspraken zijn destijds gemaakt voor tenminste 6 jaar en worden tot op heden gecontinueerd. In de begroting zijn de opbrengsten als constant verondersteld, m.u.v. de detachingsvergoeding vanwege de daling van gedetacheerde sw-medewerkers. De vergoeding per fte sw is wel constant verondersteld.

Inzet personeel Beschut Werk

Inmiddels hebben de gemeentes besloten om Beschut Werk uit te voeren.

De realisatie van de instroom is opgenomen in de planning afgegeven door het rijk. De feitelijke instroom is afhankelijk van de aanlevering van kandidaten door werkplein Hart van West-Brabant en ISD Brabantse Wal.

Leerwerktrajecten

In 2016 zullen de eerste leerwerktrajecten ingezet gaan worden door het werkplein Hart van West Brabant en de ISD Brabantse Wal. Hierdoor zijn er nog geen ervaringscijfers opgebouwd.

De inschattingen voor de jaren 2017-2020 zijn behoudend op nivo 2016 ingeschat. Indien de aantallen naar boven worden bijgesteld, zal dit een positieve bijdrage aan het resultaat van WVS-groep te weeg brengen.

Inzet participanten in loonkostensubsidieconstruct binnen WVS-groep.

Bij de huidige opdrachtgevers van WVS-groep zijn voldoende mogelijkheden om mensen met een loonwaarde van ca. 50% te plaatsen. Door WVS-groep als werkgever in te schakelen is de noodzakelijke begeleiding voor de doelgroep geborgd en worden werkgevers ontzorgd op die taken die zij als een enorme drempel ervaren. Dit geldt zowel voor gemeentelijke werkzaamheden binnen Groen en Schoonmaak, als werkzaamheden in groepen op de locatie van de klant. Op deze wijze kunnen de werkzaamheden van laag geschoold werk behouden blijven voor de regio en de flexibilisering van arbeid georganiseerd worden zodat inzet van buitenlandse uitzendkrachten vermeden kan worden.

Hoofdstuk 3. Overige begrotingsinformatie

3.1. Weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in het vermogen van WVS-groep om risico's (zie paragraaf '2.4) die niet in de begroting zijn verwerkt op te vangen door middel van financiële buffers, genoemd weerstandscapaciteit. De relatie tussen weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen, wordt weerstandsvermogen genoemd.

In verband met de invoering van het BBV (2004) is het niet meer toegestaan de vakantiegeldverplichting als zodanig onder de schulden op te nemen. Deze verplichting (ultimo 2015 € 2.2278.000) wordt niet in de balans opgenomen.

Als financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers voortvloeiende uit de hiervoor genoemde risico's dienen de reserves (eigen vermogen); deze bedroegen per ultimo 2015 € 2.253.000.

Het bestuur is in 2016 reeds overgaan tot het uitkeren van het positieve resultaat van 2015 aan de gemeenten.

Daarnaast fungeren de deelnemende gemeenten als vangnet voor WVS-groep, doordat ze uiteindelijk - voorzover de reserves ontoereikend zijn - het exploitatietekort voor hun rekening nemen. In een bestuursbesluit in 2011 is vastgelegd dat de bandbreedte voor de reserves is vervallen en dat de bestemmingsreserve is toegevoegd aan de algemene reserve. Exploitatieverliezen moeten van de algemene reserve worden afgeboekt.

In 2015 heeft op verzoek van het DB van WVS-groep een onderzoek plaatgevonden naar het benodigde weerstandsvermogen obv een risicokwantificering. Hieruit bleek dat het benodigde weerstandsvermogen circa 6 miljoen is. Het benodigde weerstandsvermogen kan worden opgesplitst in twee gedeelten. Het eerste gedeelte is het weerstandsvermogen voor risico's die niet door WVS-groep beïnvloedbaar zijn, de externe risico's. Dit bedrag is circa € 3,2 miljoen. Het tweede gedeelte, ad € 2,8 miljoen is voor wel beïnvloedbare risico's, waarvoor beheersingsmaatregelen getroffen kunnen worden, ter vermindering van de risico's.

Het AB heeft op 29 februari 2016 besloten om kennis te nemen van de uitkomsten van het onderzoek door de Deloitte. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 heeft het AB op 11 juli 2016, in tegenstelling tot het advies, besloten het weerstandsvermogen van WVS-groep (€ 2,25 miljoen) niet aan te vullen met het voordelige resultaat over 2015 (€ 529.000,-) tot het niveau van de niet door WVS-groep beïnvloedbare externe risico's is bereikt (€ 3,2 miljoen). Het resultaat van 2015 (€ 529.000,-) is dan ook dit jaar aan de gemeenten uitgekeerd. Voor het overige heeft het AB het niveau van het weerstandsvermogen (€ 2,25 miljoen) ongemoeid gelaten.

Het DB is samen met Deloitte nog steeds van mening dat WVS-groep, gelet op de aard van het bedrijf (waarbij forse onvoorziene financiële tegenvallers snel kunnen optreden als gevolg van marktontwikkelingen), de beschikking dient hebben over een weerstandsvermogen. Als voorbeeld merken wij in dit verband op dat WVS-groep recent werd geconfronteerd met de beëindiging van 2 grote groepsdetacheringen. Eén groepsdetachering werd beëindigd vanwege het verplaatsen van de productie van het bedrijf naar Engeland (in verband met het aanstaande Brexit) en één groepsdetachering is beëindigd om bedrijfseconomische redenen. De totale omzet van de beide groepsdetacheringen bedraagt € 890.000,-. Vanzelfsprekend doet WVS-groep er alles aan om voor de medewerkers weer vervangend werk te vinden, maar dit is op voorhand geen

Het DB heeft de mogelijkheid overwogen om het extra tekort in 2017 ten laste te brengen van de algemene reserve. Nog los van het feit, dat de algemene reserve niet toereikend is om het volledige extra tekort over 2017 te dekken, hebben wij besloten om de algemene reserve niet aan te spreken. De redenen hiervoor zijn dat (1) er thans sprake is van een structureel tekort (dat de komende jaren nog verder zal stijgen) ten gevolge van niet beïnvloedbaar rijksbeleid, (2) WVS-groep zeer afhankelijk en beïnvloedbaar is voor marktontwikkelingen (waarbij sprake kan zijn van niet beïnvloedbare incidentele externe risico's), (3) er, na de vaststelling van het herstructurerings-plan WVS & ketensamenwerking, nog een financiële vertaling dient plaats te vinden van de gevolgen hiervan voor WVS-groep (waarbij tevens gekeken zal worden naar antwoorden op de oplopende tekorten als gevolg van het rijksbeleid) en (4) er op dit moment nog geen zekerheid is of het exploitatiejaar 2016 door WVS-groep zonder verlies wordt afgesloten (mocht over 2016 een verlies worden gerealiseerd, dan kan dit ten laste worden gebracht van de algemene reserve).

Op grond van het vorenstaande zijn wij genoodzaakt om een extra gemeentelijke bijdrage te vragen.

**Bijlage 1. Resultatenrekening 2014 - 2016 (x € 1.000) cf BBV
en meerjarenraming 2017-2019**

	<i>werkelijk 2015</i>	<i>budget 2016</i>	<i>begroting 2017</i>	<i>raming 2018</i>	<i>raming 2019</i>	<i>raming 2020</i>
Baten						
Netto omzet	32.007	31.928	32.202	32.711	32.179	31.645
Mutatie voorraad GP en OHW	0	0	0	0	0	0
Grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk	-10.211	-9.839	-9.882	-10.038	-9.875	-9.711
<i>Toegevoegde waarde</i>	<u>21.796</u>	<u>22.089</u>	<u>22.320</u>	<u>22.673</u>	<u>22.304</u>	<u>21.934</u>
Bijdrage overheden	62.960	60.182	57.345	54.977	53.023	51.042
Overige opbrengsten	<u>2.314</u>	<u>2.214</u>	<u>2.121</u>	<u>2.021</u>	<u>1.971</u>	<u>1.921</u>
Subtotaal	65.274	62.396	59.466	56.998	54.994	52.963
Totaal baten	<u>87.070</u>	<u>84.485</u>	<u>81.786</u>	<u>79.671</u>	<u>77.298</u>	<u>74.897</u>
Lasten						
Personeelskosten	-83.248	-81.285	-79.052	-78.415	-76.793	-74.986
Afschrijvingskosten	-1.558	-1.735	-1.735	-1.735	-1.735	-1.735
Overige bedrijfskosten	<u>-4.240</u>	<u>-4.541</u>	<u>-4.434</u>	<u>-4.435</u>	<u>-4.436</u>	<u>-4.435</u>
<i>Totaal bedrijfskosten</i>	<u>-89.046</u>	<u>-87.561</u>	<u>-85.221</u>	<u>-84.585</u>	<u>-82.964</u>	<u>-81.156</u>
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening voor rente	<u>-1.976</u>	<u>-3.076</u>	<u>-3.435</u>	<u>-4.914</u>	<u>-5.666</u>	<u>-6.259</u>
Rentebaten en - lasten	<u>-297</u>	<u>-287</u>	<u>-237</u>	<u>-237</u>	<u>-237</u>	<u>-237</u>
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening	<u>-2.273</u>	<u>-3.363</u>	<u>-3.672</u>	<u>-5.151</u>	<u>-5.903</u>	<u>-6.496</u>
Dekking uit aanvullende bijdrage gem.	<u>2.802</u>	<u>3.363</u>	<u>3.672</u>	<u>5.151</u>	<u>5.903</u>	<u>6.496</u>
Exploitatieresultaat	<u>529</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

bijlage 2: Balans 2014 - 2016 (x € 1.000)

stand per ultimo	2015	2016	2017
Activa			
<u>Vaste activa:</u>			
Materiële activa	15.618	15.618	15.618
Financiële activa	618	618	618
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>16.236</i>	<i>16.236</i>	<i>16.236</i>
<u>Vlottende activa:</u>			
Vorraden	1.123	1.000	1.000
Vorderingen	5.319	5.399	5.480
Overlopende activa	290	220	200
Liquide middelen	93	93	93
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>6.825</i>	<i>6.712</i>	<i>6.773</i>
Totaal activa	23.061	22.948	23.009
Passiva			
<u>Eigen vermogen:</u>			
Algemene reserve	2.253	2.782	2.253
Storting gemeenten	3.363	3.672	5.151
Onttrekking gemeente	0	-529	0
Nog te bestemmen resultaat	-2.834	-3.672	-5.151
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>2.782</i>	<i>2.253</i>	<i>2.253</i>
<i>Voorzieningen</i>	<i>61</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Langlopende leningen</i>	<i>4.622</i>	<i>4.009</i>	<i>3.396</i>
<u>Kortlopende schulden:</u>			
Crediteuren	5.750	5.836	5.924
Rekeningcourantkrediet	3.300	2.804	3.390
Kasgeldleningen	6.000	7.500	7.500
Overlopende passiva	546	546	546
<i>Totaal kortlopende schulden</i>	<i>15.596</i>	<i>16.686</i>	<i>17.360</i>
Totaal passiva	23.061	22.948	23.009
eigen vermogen in % van totaal vermogen	12,1	9,8	9,8
werkkapitaal	692	563	556

bijlage 3: Overzicht van langlopende leningen en RC-krediet

Leningen o/g (in € x 1.000):

verstrekkt door	omschrijving	hoofdsom	looptijd	rente %
BNG	len 88641	1.715	1999/2017	5,05
BNG	len 90545	4.538	1999/2024	6,09
BNG	len 91109	4.538	2001/2025	6,05
BNG	len 95110	2.700	2002/2023	5,33
	<i>sub-totaal</i>	<i>13.491</i>		

	werkelijk 2015	budget 2016	raming 2017
leningen o/g:			
stand per ultimo	4.622	4.009	3.396
Kasgeldleningen			
stand per ultimo	6.000	7.500	7.500
Rekening-courant krediet:			
stand per ultimo	3.300	2.804	3.390
Lening u/g: (Propeople Holding B.V.)			
stand per ultimo	600	550	450
Saldo geleend - uitgeleend	13.322	13.763	13.836
Rentebaten en- kosten:			
leningen o/g	254	235	200
kasgeldleningen	28	35	35
RC-krediet	18	18	18
lening u/g	-30	-30	-16
Rente lasten totaal	270	258	237
rente - %			
leningen o/g	5,86	5,88	5,90
kasgeldleningen	0,5	0,5	0,5
RC-krediet	0,7	0,7	0,7
lening u/g	4	4	5
totaal gemiddeld rente %	2,03	1,87	1,71

Bijlage 4: Overzicht reserves en voorzieningen (x € 1.000)

omschrijving	2015	2016	2017
Reserves:			
Algemene reserve	2.253	2.782	2.253
Storting gemeente	3.363	3.672	5.151
Onttrekking gemeente		-529	0
Nog te bestemmen resultaat	-2.834	-3.672	-5.151
Totaal reserves	2.782	2.253	2.253
Voorzieningen:			
Wachtgeldverplichtingen	0	0	0
Pré-vut verplichtingen	0	0	0
Backservice verplichtingen	0	0	0
Belastingverplichtingen	0	0	0
Voorziening claim R	0	0	0
Voorziening rijkssubsidie	61	0	0
Totaal voorzieningen	61	0	0

Totaal reserves en voorzieningen   2.843   2.253

Bijlage 5: overzicht van investeringen in vaste activa

in € x 1.000	Werkelijk 2015	Budget 2016	Begroting 2017
Grond	0	0	0
Voorzieningen aan terreinen	13	25	25
Gebouwen	155	192	192
Installaties	75	307	307
Machines	109	247	200
Automatisering	67	100	150
Inventarissen	120	246	200
Vervoermiddelen	232	665	665
Projecten in uitvoering	86	0	0
Overige	0	0	0
Totaal investeringen	857	1.782	1.739

PM Afschrijvingskosten	1.637	1.735	1.735
------------------------	-------	-------	-------

Bijlage 6: Gemeentelijke bijdrage 2017 (vast en aanvullend)

In de begroting 2017 van WVS-groep is, zoals gebruikelijk, rekening gehouden met de vaste gemeentelijke bijdrage van de 9 deelnemende gemeenten. Voor het jaar 2017 is deze vaste bijdrage bepaald op € 427 per SW-er.

In 2016 is een aanvullende gemeentelijke bijdrage van € 3.363.000,- nodig om een negatief eigen vermogen te voorkomen. De aanvullende gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2016 € 1.214 per SW-er.

In 2017 zullen de verliezen van WVS-groep rechtstreeks door de gemeenten gedekt moeten worden. Het verlies van WVS-groep, incl de vaste gemeentelijke bijdrage, bedraagt in 2017 € 3.671.000,-

Dit is een aanvullende gemeentelijke bedrage van € 1.406 per SW-er (was € 454)

De stijging van de bijdrage per SW-er wordt in grote mate veroorzaakt door een lagere subsidie vanuit de overheid per SW-er en aanpassing van wetgeving vanuit het rijk, waardoor de SW-sector maar zeer beperkt gebruik kan maken van belastingvoordeel voor medewerkers die WML verdienen.

Een overzicht van de bijdrage per gemeente in dit resultaat:

	aantal sw 1-1-2016	gemeentelijke bijdrage		
		Vast	Aanvullend	Totaal
Bergen op Zoom	535	€ 228.445	€ 752.196	€ 980.641
Etten-Leur	283	€ 120.841	€ 397.891	€ 518.732
Halderberge	248	€ 105.896	€ 348.682	€ 454.578
Moerdijk	139	€ 59.353	€ 195.430	€ 254.783
Roosendaal	721	€ 307.867	€ 1.013.708	€ 1.321.575
Rucphen	343	€ 146.461	€ 482.249	€ 628.710
Steenbergen	134	€ 57.218	€ 188.401	€ 245.619
Woensdrecht	111	€ 47.397	€ 156.063	€ 203.460
Zundert	97	€ 41.419	€ 136.380	€ 177.799
	2.611	€ 1.114.897	€ 3.671.000	€ 4.785.897

per SW-er   €   427   €   1.406